

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo

Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, M.DC.LXXXIX.

Cap. CLIII. De facultate testandis, & disponendi de fructibus beneficiorum Ecclesiastici Status Avenionensis, per summos Pontifices concessa? ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98388)

18 Hoc ita supposito, si agatur de pluribus reservationibus, quarum una est realis, alia verò personalis; tunc personalis tanquam principalis debet esse in consideratione, ut illa attrahat aliam tanquam accessoriam: itaque dispositio loquens de personali reservatione, comprehendit sub se realem, si cum ipsa concurrat. Licet enim aliquæ personales reservationes sint realibus fortiores, tamen personalis semper est dignior: cum non sit inconveniens quod una res sit fortior altera, etiam majoris comprehensionis; quod & patet in actionibus realibus, & personalibus; & in iudice ordinario, & delegato: personalis ergo dignior est ratione personæ, quæ realem ad se trahit: sed quando concurrunt in eadē persona duæ reservationes personales, vel duæ reales, tunc utraque est æquē principalis de se, & non veniunt in dispositione loquente de una reservatione. Quod intelligendum est ut procedat, quando duæ reservationes ejusdem generis sunt coæquales: nam si una sit alterā potentior, hæc sola debet attendi in favorem Pontificis conferentis. Exemplum habetur apud Seraphin. *decis. 1251 n. 20.* ubi deciditur, concurrente familiaritate Papæ, & familiaritate Cardinalis, & sic duplici reservatione personali; illam quæ insurgit ex familiaritate Papæ, solam esse attendendam; & ideo collationem Pontificis esse validam: cum familiaritas Papæ sit potentior, & per eam alia minor, quæ oritur ex familiaritate Cardinalis, maneat offuscata. Quod etiam probat Cocker *ad reg. 30. de impetr. benefic. vacantium per obitum famil. Cardin. num. 41.* Cum igitur in casu, de quo agitur, ex duabus reservationibus una esset personalis, quia ultimus beneficii possessor erat subcollector, & ideo ejus beneficium reservatum ratione personæ; & præterea agebatur de dignitate prima post Pontificalem, & ea ratione reservata erat reservatione reali; sequitur duplicem illam diversæ speciei reservationem non obitare collationi factæ in Legatione, ut notant Addent. *ad Gregor. XV. dicta decis. 291 n. 11.* Ricc. *colle. 2956. versic. nec etiam comprehendit.* Gomel. *ad dictam reg. de impetrat. vacant. per obitum famil. quest. 15. num. 7.* & 8. *versic. circa intellectum,* & *versic. modo ad propositum.*

19 Sed ultra præmissa, adhibenda hic alia est consideratio, nempe quod facultates Legationis clausulas continent amplissimas, cum in ipsis detur potestas Legatis, seu (quod idem est) Vicelegatis conferendi omnia, & singula, etiam quocumque & qualicumque beneficia Ecclesiastica; secularia, & Ordinum quorumcumque regularia; cum cura, & sine cura; cujuscumque annui valoris, illorumque fructus, redditus, & proventus fuerint intra limites Legationis constituta; etiam si canonicatus ac præbendæ, dignitates, personatus, administrationes, & officia in Cathedralibus, vel Collegiatis Ecclesiis, & Dignitates ipsæ in Cathedralibus, & Metropolitanis, etiam post Pontificalem majores, vel in Collegiatis Ecclesiis hujusmodi principales, aut monasteria, prioratus, aut præposituræ, etiam conventuales, seu officia, etiam si claustralia fuerint, & ad eas, vel ad ea consueverint per electionem assumi, cūque cura imminuat animarum, ac dispositioni Sedis Apostolicæ, atque nostræ, ex quavis causa, etiam ratione personæ illa obtinentis, vel qualitate ipsorum beneficiorum, aut aliis quomodolibet, etiam cum decreto irritanti, vel specialiter (illis tamen quæ apud Sedem Apostolicam, vel promotionem quorumcumque ad quascumque Me-

tropolitanas, seu Cathedralis Ecclesias, & Monasteria vacare contigerint, aut per gratias expectativas, vel speciales reservationes contemplatione personæ per Nos pro quibuscumque personis reservavimus, aut in posterum reservabimus, duntaxat exceptis) reservata, vel affecta fuerint, &c. etiam in quibuscumque mensibus vacantia &c.

Ex quibus verbis amplissimis constat in facultate ea omnia comprehendere, quæ alias non comprehenderentur: ut de voto majoris partis Auditorum conclusum in Rota fuisse testatur Bellamer. *conf. 19. colum. 1. versic. ceteri omnes Domini Auditores:* & propter eandem clausulam, & verba dictæ facultatis Legationis, probat Bertrand. *dicto conf. 117. superius citato,* ubi fuit hac de re agit.

Maximè cum in dictis facultatibus excepta fuerint duo reservationum genera, nempe vacantia apud Sedem, & per promotionem; cum exceptio firmet regulam in casibus non exceptis, ut in hac materia fateatur Modern. *de styl. Datar. cap. 29. quest. 37. numero 77.* Immo in casibus, & terminis similibus adest decisio Rotæ 17. *de prælat. aliis.* in antiquis, ubi deciditur quod si Papa faciat alicui gratiam de beneficio reservato cum clausula, & aliis quomodolibet, censetur comprehendere quodcumque aliud etiam geminatum vacantium genus: & Felin. *in cap. in nostra, de rescript. in sexto corollario, versic. & limita, nisi dicatur, ad quem se remittit Lotter. de re benefic. lib. 2. quest. 47. numero 47.* & melius lib. 3. *quest. 9. numero 27.* sequitur propterea per dictam clausulam, & quavis causa, & per hanc, & aliis quomodolibet, duplicem reservationem in facultate Legationis contineri.

Et hoc multò magis obtinere debet, siante ob servantia quæ talis est, ut passim fiant in Legatione, & effectum fortiantur similes collationes beneficii duplici reservationi suppositum: quod facile apparebit ex registris Legationis, & nos videmus observatum. Quæ observantia in hac materia multum attendenda est: ut in terminis Legationis Avenionensis, dicit Rot. *decis. 109. n. 7. p. 4. rem. tom. 2.* Unde in favorem Legationis super collatione Præposituræ Vationensis, quæ prima est Dignitas post Pontificalem, & in qua plures concurrunt reservationes, plene consulit Bertrand. *conf. super citato 117. à n. 11. usque ad finem. lib. 1. p. 2.*

CAPVT CLIII.

De facultate testandi, & disponendi de fructibus beneficiorum Ecclesiasticorum Status Avenionensis, per summos Pontifices concessa. Et utrum facultas illa extendatur ad successores ab intestato. Quæ sit differentia inter reservationem ab eo factam, qui rem suam donavit, & concessionem facultatis disponendi factam à Principe in favorem tertii. Utrum per similem facultatem Clerici ex usufructuariis fiant Domini bonorum intuitu Ecclesiæ acquisitionum Appellatione *successorum*, continerentur etiam successores ab intestato.

SYMMA

- 1 Qui habet concessionem facultatis testandi, non potest talis concessio illi suffragari, nisi testamentum condiderit, & potentiam reducere ad altum.
- 2 Clerici Avenionenses habent ex antiqua transactione potestatem testandi de bonis intuitu Ecclesie quæstus, subsequente confirmatione Apostolica.
- 3 Qui bona sua reliquit successoribus ab intestato, de illis tacite disponere videtur.
- 4 Quando facultas testandi non comprehendit clausulas annullativas in casum contrarium, facultas dicitur executioni demandata per tacitam dispositionem.
- 5 Magna est differentia inter reservationem testandi, seu disponendi, factam per eum, qui est dominus, & per eum qui facultatem alicui tertio concedit, ut disponat.
- 6 Quando facultas disponendi Clericis concessa est, tunc de bonis intuitu Ecclesie quæstus disponere possunt, sicut de aliis eorum bonis patrimonialibus.
- 7 Facultate disponendi alicui concessa cum dictione liberè, censetur disposuisse tacite, relinquendo ab intestato suis legitimis successoribus.
- 8 Qui nudum habet usum, non censetur reduxisse ad altum facultatem testandi, nisi expresse disposuerit: quod tamen revocatur in dubium num. 9.
- 9 Clerici per facultatem disponendi, ex usuariis, vel fructuariis, efficiuntur domini.
- 10 Verba ampla & generalia transactionis ostendunt in facultate testandi comprehendere etiam causam intestati.
- 11 Verba præcisiuè designant causam finalem transactionis.
- 12 Dictiones adversative augent præcedentem dispositionem.
- 13 Successorum nomen comprehendit successores ab intestato.

VIta sancto Canonico quodam Avenionensi, dubitatum fuit, utrum Officiales R. Camere Apostolicæ præterire possent jus spoli super bonis illius ab intestato defuncti, ea ratione, quia facultas testandi Clericis Avenionensibus à summis Pontificibus concessa, videtur restricta ad dispositionem testamentariam, & per consequens non comprehendere successionem ab intestato, in cuius casu res versabatur: & cum in iure certum sit, illum cui testandi facultas data est, bona sua ad successores ab intestato non transmittere, & facultatem illam evanescere, nisi ad actum deducatur per dispositionem expressam in testamento factam: ideo incautos videri Clericos, qui testamentum non condiderint tempore opportuno: ex notatis per Navarr. in tract. de spol. cleric. §. 7. n. 6. Rot. decis. 155. n. 10. & sequentib. p. 4. recent. som. 2.

His tamen non obstantibus, verissimum est ex facti, de quo agitur, circumstantiis, nullum fuisse locum spolio; quamvis Canonicus ille facultate testandi usus non fuerit, nullumque testamentum condiderit. Supponendum quippe est quod aliàs anno 1553. & die 5. mensis Iunii, unita fuit transactio quædam inter Clerum prædictæ civitatis Avenionensis, & tunc existentem Legatum, per quam conventum fuit, quod omnes & quæcunque personæ

Sanlegerii Tom. II. Pars I.

Cleti, seu universitatis Clericorum tunc existentes, & qui pro tempore futuri essent, absque alicujus Superioris, aut Legati pro tempore existentis licentia, consensu, dispositione, vel beneplacito, de quibuscunque bonis suis mobilibus, vel immobilibus, iuribus & actionibus, quomodocunque competentibus, etiam ex fructibus beneficiorum Ecclesiasticorum, aut illorum contemplatione quæstis, possessis & possidendis, testari, donare, disponere & erogare liberè & licitè possint, & valeant, ut cõstat ex instrumento publico sumpto per D. quondam Guillelmum de Marefis, Notarium publicum dictæ civitatis anno & die prædictis: quæ quidem transactio cum fuerit per summos Pontifices confirmata, & nominatim per felicis recordat. Iulium III. & Pium V. & alios ipsorum successores, & nominatim per Clementem VIII. in Bulla desuper emanata sub Datum Romæ apud sanctum Marcum sub annulo piscatoris, die 24. Iulii 1593. ac deinde per Urbanum VIII. die 19. Februarii 1633. qua confirmatione mediante transactio afficit & ligat omnes successores: cap. veniens, cum ibi notatis, de transact.

Si verba transactionis & confirmationis concederent simpliciter Clericis Avenionensibus facultatem testandi, res esset dubia, & forsitan procedere posset doctrina Navarr. superius allegata, sub n. 1. Sed cum verba sint amplissima, nec simpliciter data fuerit facultas testandi, sed etiam donandi, disponendi, & erogandi; comprehensa quoque censetur facultas tacite disponendi in favorem successorum, Clericis sine testamento morientibus: per regulam text. in l. consuevit. ff. de iure codicillor. & siquidem bona sua relinquens successoribus ab intestato, tacite de illis disponere videtur, Menoch. cons. 210. n. 70. & melius num. 30. Cum enim disponendo potuissent Clerici bona sua aliis licet extraneis relinquere; non disponendo expresse, videtur illa successoribus ab intestato reliquisse per quandam veluti tacitam dispositionem: Surd. cons. 72. n. 29. & 30. Mantica de conjectur. lib. 7. tit. 7. num. 14. dicens ita bis fuisse iudicatum, Peregr. de fideicom. artic. 40. n. 59. & sequentib. Fusar. cons. 93. num. 33. Barz. decis. Bonon. 69. n. 30. Marius Muta decis. Sicil. 49. n. 4. Vincent. de Franch. decis. Neapol. 43. & decis. 600. num. 2. Cancer. lib. 1. resolut. c. 2. n. 112. Gratian. discept. forens. §. 0. n. 21.

Pro majori huius conclusionis confirmatione notandum est, quod facultas testandi, de qua agimus, non habet annexam clausulam negativam, videlicet quod casu quo Clerici non expresse disposuerint, bona Ecclesiæ intuitu quæstia ad hæredes minime transmittant: si enim talis adesset clausula, non esset fundata præsumptio succedentium ab intestato; sed opus esset, ad hoc ut illi admitterentur, quod interveniret specialis & expressa dispositio, teste Cyriac. controvers. 73. n. 38. & sequentib. Hodiern. ad Surd. decis. 272. n. 2.

Item advertendum est, magnam esse differentiam inter eum, qui de re sua disponens, veluti per donationem, reservat sibi facultatem disponendi de certis bonis; & eum, qui concedit alicui facultatem disponendi de bonis, de quibus cessante facultate disponere non posset; & propterea si aliqui DD. in medium adducantur de reservatione loquentes, non sunt ad præsentem casum trahendi. Dum enim agitur de concessione huiusmodi facultatis, sufficit generalis dispositio, ad hoc ut facultati satisfactum videatur, etiam per solam, & simplicem hæredis institutionem: quod secus est quando

quando agitur de reservatione disponendi, ut ostendit Menoch. *conf.* 210. *num.* 67. Concessio enim facultatis disponendi facta Clericis de bonis intuitu Ecclesie quasitis, facit ut bona illa eodem jure censcantur, quo bona patrimonialia Clericorum, & per consequens bona ista ad hæredes & successores ab intestato transeunt, sicut & bona Clericorum patrimonialia, ut bene explicat Menoch. *dicto conf.* 210. *num.* 67.

7 Et sanè si quæ adesse posset dubitatio, illa tolleretur ex amplitudine & generalitate verborum dictæ concessionis, seu transactionis confirmatæ per summos Pontifices, in qua datur Clericis facultas *testandi, disponendi, donandi & erogandi liberè & licitè*. Quia verbum *Disponendi*, debet aliquid amplius operari quàm verbum *Testandi*: quia illa verborum geminatio enixam ostendit concedentis voluntatem, nullum enim debet esse in concessione verbum superfluum, & sine virtute operandi, *Item veniunt, & aptanda, ff. de petir. hæredit. Craver. conf.* 20. *n.* 9. cum aliis vulgaris. Accedit dictio illa *liberè*, quæ auget significationem, & tollit omne impedimentum: Sicut *decis.* 272. *n.* 15 & sequent. & *n.* 19. *versic. Respondeo*, ubi dicit quod dictio *liberè*, excipit significationem verbi *disponere*, & trahit ad improprium significatum, & ad successionem ab intestato: Fusar. *de subtr. quest.* 598. *num.* 40. Vnde hoc casu per generalem hæredis institutionem, censetur quis usus fuisse facultate disponendi sibi concessa, & eadem ratione per tacitam & præsumptam dispositionem transmisisse ad successores ab intestato: Ror. *decis.* 429. *num.* 4. *versic. Ratio est, part. 3. recent.* ubi probat illud ad hæredes ab intestato transire, quod comprehenditur in generalis hæredis institutione.

8 Verum superesse videtur aliquis scrupulus, quia jura superius adducta procedunt in dispositione facta per eam, qui dominus erat bonorum, de quibus dispositio fit: nos autem agimus de illis, qui solum bonorum usum habent, quales sunt Clerici morientes, juxta Glossam in *cap. cum olim, de rerum perm. & in cap. quia nos, de testam. Redoan. de spol. Cleric. quest.* 9. *n.* 12.

Ideo in Clerico, qui non est dominus, videtur requiri specialis & expressa dispositio, adeo ut non videatur sufficere impropria per dimissionem factam successoribus ab intestato: Gratian. *discept. forensic.* 50. *num.* 22.

9 Sed ad hoc respondetur primò, non adeò certam esse illam Gratiani doctrinam, cum eam sibi non placere asserat Cancr. *lib. 1. variar. resolut. cap. 2. num.* 112.

10 Secundo respondetur, allegata in contrarium procedere, quando agitur de reservatione, nos autem agimus de concessione facultatis disponendi: quæ duo maxime inter se differre *suprà* ostendimus. Qui enim est dominus, reservando in donatione, reservat quod jam suum est, & quod penes se habet, ille verò qui nudum habet usum, isti tamen disponendi conceditur facultas, acquirit jus perinde ac si esset dominus, & ex usufructuario efficitur dominus & proprietarius: Menoch. *conf.* 1150. *numero* 22. Ror. *decis.* 771. *num.* 2. *part. 2. recent.* & sic cessat objectio, quia per facultatem testandi Clerici non sunt amplius usufructuarii, sed domini bonorum.

11 Multum etiam conferunt verba transactionum, & confirmationum generalia: si enim respiciantur verba transactionis prædictæ, constabit illam fuisse factam super eo, quod Clerici in civitate

Avenionensi & Comitatu Venaissino existentes prætendebant se esse in possessione disponendi quovis modo, & ad eorum autem & voluntatem, tam inter vivos, quàm per ultimam voluntatem, etiam per viam successionis ab intestato, de quibuscumque bonis suis, etiam ex fructibus suorum beneficiorum, aut intuitu Ecclesie acquisitis, absque alicujus superioris licentia, beneplacito, vel consensu: in qua quasi possessione turbabantur per Officiales Cameræ, quamvis eorum possessio esset immemorialis, & præ manutentione dictæ possessionis lis erat introducta, super qua devotum fuit ad concordiam, una cum tunc existente Legato & Officialibus Cameræ: in qua non solum data fuit petsonis de dicto Clero, & eorum successoribus pro tempore, & perpetuis futuris temporibus, facultas de dictis bonis disponendi ad libitum; verum etiam dicti Officiales Cameræ renunciarent liti & causæ, & cesserunt in favorem dictorum de Clero, & particularium, omnia jura & actiones dicto Domino Cardinali Legato & Fisco competentes, dictique Clerici in eorum possessione manutenti, tam quoad bona acquisita, quàm acquirenda; atque ita cum dicta possessio allegaretur etiam quoad transmissionem annorum ad successores ab intestato, sequitur hoc citæ, seu præsumptæ dispositionis genus in favorem Clericorum comprehendendum. † Quia proemii verba denotant mentem, rationem, & causam finalem transactionis & concessionis: Lodo. *vis. decis.* 331. *numero* 5. Ror. *decis.* 149. *numero* 3. *part. 6. recent.* per text. in l. 1. ff. ad *Mactan. p. fin.* ubi Bart. ff. de *hæred. institut.* Stante postulatæ renunciatione liti, quæ vertebatur super locutione transmittendi bona ad successores ab intestato, & cessione jurium facta per Officiales Cameræ in favorem Clericorum Avenionensium, intervenientibus plurium summorum Pontificum confirmationibus.

Si verò inspiciantur verba confirmationis factæ per summum Pontificem Clementem VIII. constabit non solum in ea tractari de dispositione per Clericos faciendi de bonis intuitu Ecclesie quasitis; sed etiam de totali exclusione spoli Cameralis, necnon etiam de confirmatione prædictæ transactionis: ita quod nullo unquam tempore jus spoli Cameræ competere possit adversus Clericos, aut ipsorum hæredes & successores, idque in executionem dictarum bullarum Julii III. & Pii V. prohibentium quancunque spoliolum exactionem. Et sic per dictam Clementis VIII. confirmationem Cameræ penitus exclusa remanet ab omni & quacunque spoliolum exactione.

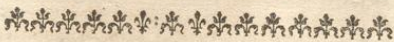
Denique si attendantur verba epistolæ Eminentiissimi Domini mei Cardinalis Barberini, nuper sanctissimi D.N. Urbani VIII. dum in humanis ageret, quamvis in illa epistola simplex mentio fiat dispositionis Clericorum absque prædictis amplissimis clausulis; in ea tamen adjiciuntur verba generalia, omnem casum comprehendentia. Postquam enim dictum fuit, quod Clerici non molestantur super bonis, de quibus disposuerint, subjunguntur verba sequentia, *ma si continui d'osservare il modo che in cio se tenno avanti la publicatione di detta bulla, & que verba inducent novam dispositionem, & urgent præcedentem ordinationem, propter vim & naturam illius dictionis, sed; quæ est adversativa, & diversum casum, ac diversum jus importat.*

importat, Castill. *controverf. lib. 2. cap. 4. n. 95.* Sanchez *de matrim. lib. 7. disp. 22. n. 18.* Et ego notavi in *quest. civilib. c. 47. n. 2.*

Denique si attendamus verba confirmationis Urbani VIII. apparebit in illa expressam fieri mentionem illius clausulæ contentæ in præfata Epistola, *Id est qui desuper antea observatus fuerat modis, de cætero servatur.* Præterea per dictum Urbanum summum Pontificem, omnia alia per Clementem VIII. concessa confirmantur, cum inhibitionibus de contraveniendo concessis ad instantiam dictorum Ecclesiasticorum, aut hæredum & successorum ipsorum, seu ab eis causam habentium

14 *† quod nomen successorum, propriè comprehendit successores sanguinis, Menoch. lib. 4. præsumpt. 9. num. 57. & cons. 638. numero 11. & sic summus Pontifex habuit etiam respectum ad successores ab intestato.*

Cum igitur per transactionem conventum fuerit, nullum amplius locum fore spolio, & jus super eo, si quod Cameræ competere, fuerit sine reservatione translatum in Ecclesiasticos præsentis Status, dictaque renunciatio & translatio per plures Romanos Pontifices confirmata, dictique Clerici fuerint in pacifica & immemoriali possessione impediendi spolia, & ita observari obtinuerint prout antea fuerat factum & observatum: & generaliter summi Pontifices nullum in his partibus fieri spolum decreverint; sequitur Ecclesiasticos prædictos in sua quasi possessione manutenendos, & quatenus opus est conservandos, etiam quoad successiones ipsorum ab intestato; qui, ut dictum est, ex tacita & præsumpta dispositione succedere dicuntur. Et ita fuit observatum, quamvis hæres Canonici coacti fuerint componere cum Camera propter alias causas, quas hic referre nec opus est, nec ob honorem quarundam personarum expedit.

CAPVT CLVI.

De nullitate matrimonii celebrati sine assistentia proprii Parochi, & sic contra formam sacri Concilii Tridentini, in vim licentiæ à Parocho datæ minùs legitime, & cum expressione incerta & dubia personæ contracturæ: & de licentiâ à Parocho per dolum extorta. Appellatione personæ Nobilis & militaris, non comprehendi Duces exercitus, & personas in altiori Dignitatis gradu constitutas. Et de variis circumstantiis matrimonium meticulousum & clandestinum inferentibus.

SUMMARIUM.

- 1 *Licentia concessio strictam admittit interpretationem, & regulari debet secundum mentem & intentionem concedentis.*
- 2 *Licentia à proprio Parocho alicui Sacerdoti concessa ad coniungendas aliquas personas matrimonio, si nulla fuerit, ipsum quoque matrimonium vitio nullitatis laborabit.*
- 3 *Sub nomine Nobilium, Comites, Marchiones, & Principes non continentur in odiosis, secus tamen in favorabilibus.*

Sanlegerii Tom. II. Pars I.

4 *Principes sunt speciali nota digni, nec simplici Nobilium appellatione continentur.*

5 *In dispensationibus fit diversa denominatio Nobilium, & Magnatum, seu illustrium personarum.*

6 *Episcopus non venit appellatione Dignitatis, cum sit culmen Dignitatum.*

7 *Militia Generales Praefecti non comprehenduntur sub nomine militum, cum sint capita militum.*

8 *Inter milites, & personas militares, qua sit differentia.*

9 *Episcopi sunt speciali nota digni, nec in generali dispositione continentur.*

10 *Officialium appellatione non continentur Arianiani.*

11 *Constituti in excelsa Dignitate non comprehenduntur in generali dispositione, si in ea non fiat illorum specialis mentio.*

12 *Licentia generalis non comprehendit personas, quarum expressio difficiliorem reddidisset concessionem.*

13 *Dum disceptatur de nullitate matrimonii, multum debent adminicula considerari.*

14 *Matrimonium nullis precedentibus proclamationibus fuisse celebratum, de iure non reddit illud nullum; deservit tamen pro adminiculo nullitatis.*

15 *Inaequalitas conditionis personarum deservit pro adminiculo nullitatis matrimonii.*

16 *Clandestinitas matrimonii probatur, si exclusi fuerint data opera affines, & amici parvum; & res secreto acta sit.*

17 *Ex quibus conjecturis metus in matrimonio arguatur.*

18 *Conjectura metus probantur ex circumstantiis, veluti ex conditionis personarum inaequalitate.*

Item ex domesticorum exclusionem, num. 19. Et ex eo quod secretè contractum fuit in domo ipsius mulieris: num. 20.

Item si clam, & festinanter: num. 21.

Item si iannis clausis: num. 22.

Item propter inverisimilitudinem: num. 23.

Et ex magna reddituum iactura proveniente ex illo matrimonio: num. 24.

25 *Principes, Duces, & Pares Francia non possunt ex consuetudine regni contrahere matrimonium sine assensu Regio.*

26 *Ratificatio subsequenti matrimonii, illud reddit validum ut ex nunc, & ideo requirit omnes solemnitates requisitas dum illud ab initio contractum fuit.*

27 *Licentia ad matrimonium contrahendum data à Parocho per fraudem, & dolum, perinde est ac si datum non fuerit.*

28 *Parochi licentia generalis, & incerta, aut dubia, ad matrimonium contrahendum concessa, in quibus casibus non suffragetur.*

29 *Diversitas personarum & graduum diversitatem concessionis arguit.*

30 *Dispositio generalis non comprehendit nisi nominatos, quando agitur de commissione, vel delegatione.*

31 *Licentia Parochi data alicui ut assistat matrimonio, debet esse expressa, nec sufficit tacita.*

32 *Dimissio spatii vacui in charta, consensum excludit.*

33 *Suppressio nominis persona contracturæ, & immutatio qualitatatis in concessione, seu licentia, producit errorem in causa finali illius concessionis.*

34 *Causa impulsiva, vel finalis ex quibus dignoscatur.*

F 3 35 Dum